บทความ ทางวิชาการ

แนวทางการลดและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

สำนักวิจัยและพัฒนา

นายเฉลียว แก้วเนตร
กลุ่มงานวัชพืช ส่วนวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์
สำนักวิจัยและพัฒนา กรมชลประทาน

กันยายน 2553

แนวทางการลดและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

เฉลียว แก้วเนตร (เจ้าพนักงานการเกษตร 6)

กลุ่มงานวัชพืช ส่วนวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ สำนักวิจัยและพัฒนา

ในปัจจุบันปัญหาทางด้านขยะมูลฝอยยังคงเป็นปัญหาที่หลายหน่วยงานให้ความสำคัญและหาวิธีการในหลายรูปแบบเพื่อการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้งแนวโน้มปริมาณของขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้นยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละปี จากการหารูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการลดและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย จากการศึกษาพบว่า มีหลายๆ รูปแบบและกิจกรรมดังกล่าวสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เสียค่าใช้จ่ายน้อย รวมทั้งการดำเนินงานไม่ยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งเห็นว่าแนวทางดำเนินงานเพื่อจัดกิจกรรมเหล่านี้ น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับชุมชนหรือท้องถิ่นที่น่าสนใจ จึงได้เนอและจัดกิจกรรมดังกล่าวขึ้น

1. <u>โครงการการทำน้ำสกัดชีวภาพทั่วไปแบบง่าย</u>

ใช้วัสดุของเหลือใช้ เช่น เศษอาหาร พืช ผัก ผลไม้ ในครัวเรือน (ถ้าเป็นเศษอาหารต้องเท
น้ำทิ้งแห้งก่อน)

<u>อุปกรณ์</u> 1. ถังพลาสติกที่มีฝาปิดมิดชิดตามขนาดต้องการ

2. กากน้ำตาล หรือ น้ำตาลทรายแดง

3. เศษอาหาร ผัก ผลไม้

4. น้ำสะอาด

5. ถุงปุ๋ย

<u>ส่วนผสม</u> กากน้ำตาล 1 ส่วน

เศษอาหาร พืช ผัก ผลไม้ 3 ส่วน

น้ำสะอาด 10 ส่วน

<u>วิธีทำ</u> 1. เอาเศษอาหาร พืช ผัก ผลไม้ ใส่ถุงปุ๋ยปิดให้แน่น

2. เอากากน้ำตาลผสมกับน้ำให้เข้ากันในถังที่เตรียมไว้

3. เอาถุงปุ๋ยจากข้อ 1 ใส่ลงในถัง แล้วใช้ของหนักๆทับให้ถุงปุ๋ยอยู่ในลักษณะ
จมน้ำตลอด แล้วปิดฝาถังให้แน่นไม่ให้อากาศเข้า

4. ครบ 7 วัน แง้มฝาถังดู จะเห็นว่ามีฝ้าขาวๆลอยอยู่และไม่มีกลิ่นเหม็น

5. ปิดฝาให้แน่นอีกประมาณ 28 – 30 วัน เมื่อครบกำหนดแล้วนำไปใช้ประโยชน์

<u>การนำไปใช้ประโยชน์</u>

1. ใช้กำจัดกลิ่นและบำบัดน้ำเสียในระบบบำบัดน้ำเสียและท่อระบายน้ำ

2. ใช้ทำความสะอาดห้องน้ำ

3. นำไปย่อยสลายขยะมูลฝอยในกองขยะหรือสถานกำจัดขยะมูลฝอย ลดปัญหากลิ่นและแมลง

4. ทำเป็นตัวเร่งการย่อยสลายการทำปุ๋ยหมัก

5. นำไปเป็นฮอร์โมนอัตราเจือจาง 500 – 1000 เท่า (มีค่ากรดด่างในตัว)

6. นำไปกำจัดขี้เลนในบ่อเลี้ยงปลา

2. <u>โครงการปุ๋ยหมัก</u>

ใช้วัสดุเหลือใช้ เช่น เศษใบไม้ หญ้าแห้ง พืช ผัก ผลไม้ และขยะมูลฝอยในครัวเรือน

<u>อุปกรณ์</u> 1. ตะกร้า เข่ง

2. หัวชื้อจุลินทรีย์ (น้ำสกัดจุลินทรีย์)

3. ถังหมักปุ๋ยสำเร็จรูปหรือสถานที่หมักปุ๋ยที่ก่อสร้างด้วยซีเมนต์

4. มูลสัตว์

5. ปุ๋ยยูเรีย

6. อุปกรณ์อื่นๆ เช่น จอบ พลั่ว ตะกร้า ผ้าใบ ฯลฯ

7. เครื่องย่อยเศษวัสดุ

<u>วิธีทำ</u> 1. สารละลายเร่ง พด.1 (200 กรัม) และน้ำ (1 ปี๊บ) คนให้เข้ากัน

2. ราดสารละลายหรือน้ำสกัดชีวภาพลงในกองปุ๋ยหมัก

3. กองปุ๋ยหมัก มีความกว้าง 2 เมตร ยาว 3 เมตร สูง 1.5 เมตร รดน้ำให้ชุ่ม

4. ทำการกลับกองปุ๋ยหมัก พร้อมกับรดน้ำทุก 10 วัน จำนวน 4 ครั้ง

5. เมื่อปุ๋ยหมักย่อยสลายสมบูรณ์แล้วและสามารถนำไปใช้ได้จะมีสีน้ำตาลเข้มดำยุ่ยละเอียด ไม่มีกลิ่น

<u>การนำไปใช้ประโยชน์</u>

ใช้เป็นวัสดุปลูกต้นไม้และปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อลดละเลิกการใช้ปุ๋ยเคมี ให้หันมาใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยชีวภาพแทน สามารถใช้กับสนามหญ้า ไม้ยืนต้น สวนผัก ไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น